

SLOVENSKI NAROD.

Iza vsak dan sveder, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

astiti volilci gorenjskih in notranjskih mest in trgov!

Prihodnji torek, dne 25. t. m., stopiti am je zopet na volišče ter izbrati si novega istopnika za državni zbor, ker je dosedanji poslanec g. Anton pl. Globočnik odložil mandat.

Gospodje volilci! Treba nam je na Duaju čvrste moči, treba celega moža, ki se ode neustrašeno potegoval za pravice in propeh naroda. Kot tak mož kandiduje na podigi programa narodne stranke, katerega o sestavi zedinjeni slovenski in isterskorvatski poslanci dne 2. oktobra 1890. in ga potrdil shod zaupnih mož v Ljubljani dne 9. novembra 1894. leta čast. gospod

Anton Koblar

kurat in deželni arhivar v Ljubljani.

Ta program, ki priznava „načela katoliške ere kot trden temelj razvoju slovenskega naroda“, ne brani duhovniku Koblarju prav zatopati verske interese, ako jih ni konservativno-idovska koalicija preveč potisnila v stran.

Da bode g. Koblar, glavni blagajnik in govornik družbe sv. Cirila in Metoda, neustrašeno potezal se za izvršitev enakopravnosti in pranic pravice narodne, o tem ni treba govoriti.

Kandidat Koblar pozna razmere kranjskih mest in trgov ter bode mogel uspešno sodelovati za njihov prospeh v narodno-gospodarskih in socialnih rečeh. Vrh tega ima kandidat toplo srce za ljudstvo, pozna njega težnje in se bode rad potezal za korist trgovcev, obrtnikov in delavcev.

Ker ima g. Anton Koblar vse potrebne lastnosti poslanca, priporoča ga podpisani odbor kot kandidata.

Gospodje volilci! Stopite složni in v obilnem številu na volišče ter ne dajte se begati od nikogar!

V Ljubljani, 21. svečana 1896.

Za izvrševalni odbor narodne stranke:

Dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniški.

Naši klerikalci in volilna reforma.

V svoji zgodovini o prvih letih vladanja kralja Ludovika Filipa pravi Louis Blanc, da najpolitičnejši zakon v vsaki moderni državi je zakon o volilni pravici, češ, ta je dosti važnejši nego sama ustava, ker vzlic vsem svobodnostnim doktrinam v ustavi je vprašanje o politični moči jedino odvisno od volilnega reda.

Resničnost teh Blancovih besed potrjuje zgodovina našega narodnostnega in političnega gibanja, in kdo ve, bi-li naše narodno in politično stališče ne bilo danes vse drugače utrjeno, ko bi bili od začetka ustavne dobe osredotočili vsa svoja prizadevanja na premembo Schmerlingovega volilnega reda.

Od volilnega reda je takorekoč vse odvisno; od njega so odvisne državnopravne, politične, gospodarske in tudi socialne preuredbe in vedoč, da mora vsaka količkaj demokratična reforma volilnega reda zmanjšati moč vlade in privilegovancev ter povečati moč in veljavo ljudstva, zategadelj smo se Slovenci vedno zoperstavliali Schmerlingovemu volilnemu redu.

Demokratizirati volilni red in pravično razdeliti volilno pravico na kolikor možno širše sloje — to je bil in ostane naš ideal, zakaj to jedino je duhu časa primerno in koristno našemu narodu, in v tem oziru so do včerajšnjega dne soglašale vse slovenske stranke.

Ko je grof Taaffe spraval svoj, temu idealu še najbolj približajoči se načrt volilni reformi na dan, se je jasno pokazalo to soglasje slovenskih strank in so zlasti klerikalci, ker so vztrajali v koaliciji, določno in opetovano naglašali, da se jim zdi Taaffejev načrt najboljši, da so pristaši splošne volilne pravice.

Taaffejeva reforma je bila za naše parlamentarne razmere preradikalna. Take reforme so mogoče le po velikih katastrofah, po revolucijah ali sijajnih zmagah, kakor smo to videli na Italijanskem, Francoskem in na Nemškem, dočim je v normalnih razmerah mogoče doseči velike premembe le počasi in korakoma, kakor nas uči zgodovina angleške ustave.

morda zato, ker njegova dramatična moč ni bila prevelika, največ pa gotovo zategadelj, ker ga je vsa njegova individualnost napeljavala k pesmi. Kantilena je v njegovih delih rudeča nit, od katere se ne oddalji, katero je pač mnogokrat gosto ovil z duhtečimi cvetkami svoje bogate in bujne fantazije, katere pa ni nikdar zapustil. To pričajo vsa njegova dela: pesmi, opere in cerkvene skladbe.

Kot operni komponist je Gounod najznamenitejši mej vsemi francoskimi, a tudi v operi se je najbolj trudil plastično izraziti liriko, tudi kot operni zlagatelj je najprej lirik. Odlikuje se pa po jasni razporedbi in plemenitih motivih v skladbi, krasni in virtuosni orkestraciji, duhovitem in živem koloriranju ter po pesniškem, nekoliko fantastičnem razumevanju predstavljenih značajev.

Tak se nam kaže umetniški značaj Gounodov iz vseh njegovih del in tudi iz najpopularnejše in jedne najlepših njegovih oper, iz „Fausta“.

Gounod se je že v mladih letih zanimal za „Fausta“; prav fantastična njegova narava mu je naredila to snov tako simpatično, a šele kot dozorel mož se je lotil tega dela in je šele po mnogih prenarodbah dokončal to svojo opero, ki je slavo njegovega imena raznesla po vsem širnem svetu.

„Faust“ se začne s fugirano temo. To je neka

To spoznavanje je tudi napotilo obe slovenski stranki, da sta v dež. zboru kranjskem glasovali l. 1895. za resolucijo, s katero se zahteva taka reforma volilnega reda, ki je bila po tedanji politični konstelaciji jedino mogoča. Navidezno se sicer tista resolucija bistveno razločuje od Taaffejevega načrta, v svojem jedru pa odgovarja popolnoma tradicijonelnemu stališču slovenskih strank glede volilne reforme.

Sedaj pa se kaže, da so naši klerikalci, kar jih je v Hohenwartovem klubu, opustili to svoje stališče, opustili načelo, katero so doslej vsaj z besedami četudi ne vedno z dejanji zastopali: da je kolikor mogoče demokratizirati volilni red, utesniti privilegije in razširiti volilno pravico.

To domnevanje je v nas obudil govor grofa Falkenhayna v predvčerajšnji seji poslanske zbornice pri generalni razpravi o vladnem načrtu volilne reforme.

Vladni načrt gotovo ni tak, da bi se mogel kdo zanj navdušiti, zlasti je za nas Slovence neugoden, ker dobi po njem Kranjska le jeden mandat, ker so na Štajerskem štirje slovenski sodni okraji, na Koroškem pa vsi Slovenci izročeni na milost in nemilost Nemcem, toda princip, na katerem sloni vladni načrt, nam mora biti simpatičen, saj je načrtu namen razširiti volilno pravico tudi na take sloje, kateri je doslej niso bili deležni.

V imeni konservativnega kluba torej tudi v imeni slovenskih poslancev, kateri sede v tem klubu, je pa grof Falkenhayn, tisti, ki je podpisal Taaffejev načrt, razvil predvčerajšnjim povsem nove misli, katere stoje v diametralnem nasprotju z dosedanjim stališčem slovenskih klerikalnih poslancev.

Falkenhayn je odločno odklonil načelo, da je volilni red demokratizirati, nego se potegoval za razvoj sedanjega zastopstva interesov, za bodočnost pa naslikal zastopstvo po poklicih. Tako zastopstvo po poklicih je „Zukunftsmusik“ in princ Liechtenstein je grofa Falkenhayna prav dobro zavrnil, rekši, da morajo vsi narodi prej prestati fazo splošne volilne pravice, predno pride do organizacije po poklicih. Iz vsake Falkenhaynove besede se

Gounodova posebnost, katere se je navzel iz cerkvene glasbe. Tema se razvije v melodijo, koncem katere se čujejo oktave in kvinte v harmoniji, kar izpričuje Gounodovo muzikalno-tehnično in znanstveno izobraženost.

V drugem dejanju se spozna Gounod kot zlagatelj zborov. Tako svežih zborov, kakor se čujejo tu začetkom dejanja, je malo. Posebno znameniti sta v tem dejanju pozneje zložena pesem Valentinova in Mefistova pesem. Zlagatelj je dal Mefistovi pesmi pravi dijabolični kolorit. Uvodni takti, katerih ni smeti prepočasi igrati, izražajo jako karakteristično nebrzdano hrepenenje po zlatu. Izredno ljubeč je tudi valček v tem dejanju, drugi finale pa se odlikuje po sveži živahnosti.

Tretje dejanje je biser vseh Gounodovih kompozicij, v njem se zrcali vsa genijalnost skladateljeva in vsa njegova poetična nadarjenost. Nežni Siebelovi pesmi sledi prekrasna As-dur-kavatina, najhvaležnejša tenorjeva arija. Pesem o tuskem kralju in valček, kateri poje Margareta, ko najde dragocenosti, sta muzikalni nasprotji, kakeršnih si je tako tesno skupaj težko misliti. Zamišljeno-otožna pesem o tuskem kralju označuje čustvovanje Margareto, druga arija, v kateri je skladatelj naredil pevki nekaj koncesij, pa izraža pravo francosko

Listek.

Slovensko gledališče.

(Faust, velika opera v petih dejanjih, spisal J. Barbier in S. M. Carré, uglasil Ch. Gounod.)

Gounod je zadnji a najsijajnejši reprezentant starega principa o veliki operi, kakor je nastal in se razvil na Francoskem. Glasba hodi dandanes po drugih potih, skoro povsod so obveljala Wagnerjeva načela in priznavajo se principi o programovi glasbi, toda Charlesu Gounodu je zagotovljena svetovna slava, in sicer kot jednemu največjih glasbenih lirikov vseh časov.

Gounod je zanimiva individualnost. Združeval je v sebi Weberjevo romantiko, sijaj Mendelssohnove glasbe, melodično silo Schubertovo in Schumanovo nagnenje k misticizmu, bil je nekoliko sentimental in ljubil mehke oblike, imel torej vsa svojstva, liriku potrebna.

Vsa njegova dela in tudi „Faust“ pričajo, da je bil pred vsem in v prvi vrsti lirik. Imel je izredno poetično nadarjenost, očarujoče, a nikdar banalne domisleke, pri tem pa znal s čudovito silo in krasoto izražati najnežnejša in najmogočnejša čutila. Programova glasba mu nikakor ni prijala, deloma

vidi skrb, da bi se potem demokratiziranja volilnega reda mogli utesniti privilegiji veleposestnikov, plemeniti grof je tako govoril naravnost zoper najvažnejšo slovensko zahtevo glede volilne reforme, a slovenski klerikalci so mu pritrjevali.

In pritrjevali so mu tudi, ko je razložil misel, da naj zopet deželni zbori volijo državne poslance. Graf Falkenhayn je federalist, Slovenci pa se poganjamo za nacionalno avtonomijo in naš življenjski interes nam ukazuje, da se z največjo silo upiramo želji, da volijo deželni zbori državne poslance, ker bi na ta način štajerski, koroški, tržaški in isterski in goriški Slovenci ne imeli nobenega zastopnika v državnem zboru. Gospod Klun je v deželnem zboru kranjskem pri razpravi o resoluciji glede volilne reforme dobro in z unemo zastopal to načelo, sedaj pa je v državnem zboru s svojim molčanjem pritrjal grofu Falkenhaynu!

Konservativni klub je po grofu Falkenhaynu povedal, zakaj ne misli nasprotovati vladni predlogi: zategadelj ne, ker se ne dotika sedanjih privilegij in je le z neznatno kapljico demokratičnega olja maziljen in pa zategadelj, ker bi konservativci novi volilni red lahko odpravili, ako bi prišli na krmilo. S tem, da so slovenski klerikalci to protislovensko in nedemokratično načelo odobraval, da se tekom debate ni nobeden iz njih oglasil in povedal, da se ne strinja s Falkenhaynovimi nazori, s tem so zatajili vse to, kar so svojim volilecem zatirjevali v času od Taaffeovega odstopa do Badenijskega nastopa. Tisti moške, ki so v tem času obljubovali, da se bodo poganjali za splošno volilno pravico, tisti moške so zdaj po grofu Falkenhaynu povedali, da so pripravljeni vzeti še to marvico razširjane volilne pravice, katero je narolom avstrijskim namenila vlada in da jim gre pred vsem za ohranitev privilegij, kateri koristijo le našim narodnim nasprotnikom.

To je bilo treba pribiti, zakaj besede Falkenhaynove, izrečene v imeni konservativnega kluba, torej tudi njega slovenskih članov, pričajo, da so klerikalno slovenski poslanci na potu, da ne bodo biti slovenski poslanci in da bodo samo še konservativci Falkenhaynovega kroja.

Samostalni predlog obč. svet. Iv. Šubica. glede ustanovitve državne obrtne šole mehaniško-tehnične smeri v Ljubljani.

V seji občinskega sveta ljubljanskega dne 20. t. m. je obč. svet. Šubica stavil naslednji samostalni predlog:

Pospeševanje obrtnega šolstva v deželnem stolnem mestu je spadalo že od nekdaj med najbolj važne programske točke občinskega sveta ljubljanskega. Z visokim deželnim zborom vred se je pri raznih prilikah oglašal pri visoki naučni upravi s prošnjami, da bi se ustanovili pri nas primerni obrtni zavodi. Osobito pa se je vedno in vedno ponavljala želja po višji državni obrtni šoli. Razmere niso bile ugodne realizovanju takih prošelj. Visoka vlada je pač ustanovila dve strokovni šoli v Ljub-

ljani, a do višje državne obrtne šole nismo prišli; še danes smo prisiljeni za nekatere obrtniške stroke naše mlade, ukažljive obrtnike s štipendijami pošiljati na tuje zavode. V novjšem času pa se je stvar jela obračati na bolje. Visoka naučna uprava je osobito na priporočilo visokorodnega gospoda deželnega predsednika sklenila intenzivneje proučiti obrtne razmere in potrebe po obrtnem pouku na Kranjskem. V ta namen je v dežel poslala vodjo bivše keramiške šole v Jičinu, Lovro Shotta, da preišče naš lončarski obrt in stavi primerne predloge; pozneje je došel dvorni svetnik, profesor vitez Haufler, da preštudira obrt po naši domovini. Našel je, da imamo poleg družih obrtov skorej 1000 podjetij mehaniško-tehniškega značaja. Tudi število parnih kotlov je nepričakovano veliko, namreč 140. Vseled tega je prišel imenovani veččak do zaključka, da je treba dati tolištevilnemu in pomenljivemu obrtu priliko do strokovnega izobraženja in sicer s tem, da se ustanovi v Ljubljani višji obrtni zavod mehaniško-tehniške smeri. Visoka deželna vlada je ta nasvet podpirala in naučna uprava ga je predložila centralni komisiji za pospeševanje obrtnega pouka v razmotrivanje. Vladno predlogo je zastopal ministerijalni svetnik vitez Haymerle, ki se je zelo zavzel za Hauflerjev predlog in povdarjal, kako toplo je vso zadevo pospeševal visokorodni gospod deželni predsednik baron Hsin. Po daljši debati, v kateri se je tudi član komisije, gosp. cesarski svetnik Ivan Murnik oglašil ter stvar vneto priporočal, je centralna komisija v svoji XXXVIII. seji l. 1895. sprejela vladni predlog, glaseč se:

„Centralna komisija priporoča ustanovitev državne obrtne (delovodske) šole mehaniško-tehniške smeri v Ljubljani in priporoča naučni upravi, da prične z dotičnimi pogajanjmi“.

Vladni poročevalec je koncem svojega utemeljevanja tudi izjavil, da ima vsa stvar zato nekoliko težavno stališče, ker se ne ve, v koliki meri bodo mogli lokalni faktorji sodelovati pri vladni akciji; potresna katastrofa je spremenila vse razmere v Ljubljani in težko je reči, kako bode z lokalnimi prispevki.

Koristi nameravanega zavoda pač ni treba še na dolgo in široko utemeljevati. Stopimo le v naše večje delavnice in tvornice; povsodi nahajamo na boljših, važnejših mestih tuje delavce. Ozrimo se na železnico in njene naprave; naši domačini se morajo zadovoljiti z nižjim delom, strokovno bolj izobraženi tuji pa opravljajo tehnično višje stoječe opravke. Ako dobimo mehaniške železniške delavnice v Ljubljano, bode nameravana obrtna šola prepotrebna naprava za velik del našega obrtnega naraščaja. Brez nje bi bili navezani skoro izključljivo le na tuje delavsko osebje. Velik obrtni zavod pa bi donášal mestu tudi mnogo direktnih koristij. Budget vsake obrtne šole je jako velik. Sedanji strokovni šoli sta dobili lansko leto državnega prispevka 21 565 gld., svota, ki se je skoraj vsa v Ljubljani porabila. Večji zavod z dokaj večjim učnim osebjem bi donášal mestnim trgovcem in obrtnikom seveda

še mnogo večjih prihodkov. Naj si bode torej stališče naše to ali ono, ustanovitev višje državne obrtne šole, moramo z vsemi močmi podpirati in ravno glede na potresno katastrofo moramo gledati na to, da pridobimo mestu novih virov za zaslužek in prosep.

Mestna občina bode pač morala dati novemu zavodu stanovanje, kajti to je običajna zahteva naučne uprave. Treba bode torej resno misliti na to, da zgradimo posebno obrtno-šolsko poslopje. Sedanji strokovni šoli sta nastanjeni pri Virantu in deloma v Cojzovi hiši na Bregu. Vsi prostori so natlačeno polni; tu ni mogoče nikake razširjave več. Najemščina znaša že blizu 4000 gld. Vse to dokazuje, da bode v interesu mesta treba zidati novo hišo, ki bode vzela v sebe bodoče obrtne šole.

Glede na navedene razloge toplo priporočam, da sprejme slavni občinski svet nastopne moje predloge:

1. Občinski svet deželnega stolnega mesta Ljubljane hvaležno pozdravlja ukrep visoke naučne uprave, da se ima v Ljubljani ustanoviti obrtna šola mehaniško-tehniškega značaja.

2. Občinski svet izreka, da je pripravljen, takoj stopiti z visoko naučno upravo v dogovor zaradi običajnih prispevkov mestne občine.

3. Stavbinskemu odseku se naroča, da prouči, kje bi bilo primerno stavbišče za zgradbo obrtno-šolskega poslopja in stavi občinskemu svetu primerne predloge.

4. Gospod župan se naprosi, da sporoči te sklepe visoki c. kr. deželni vladi.

V Ljubljani, 22. februarja.

Volilna reforma. Prva in glavna napaka Badenijskega volilnega načrta je, da se je novi kuriji, ki se voli po občni volilni pravici, dalo mnogo premalo poslancev. Interesi sedanjih volilcev bi bili še popolnoma dovolj zavarovani, ako bi se novi kuriji bilo dovolilo ravno toliko poslancev, kot jih volijo dosedanji volilci. Izgovor, da bi bilo potem preveč poslancev, je povse prazen. Mnogi parlamenti imajo več poslancev, kakor jih bode po Badenijski reformi imel avstrijski. Francoska zbornica ima blizu 600 poslancev, angleški parlament pa še čez 600. Če bi se novi kuriji bilo dalo več poslancev, bi bilo lažje nove poslance primerneje razdeliti, nego je pa bilo tako, in ne bile bi se urinile takšne neprimerne razlike, da pride na Kranjskem na 108.000 volilcev v občni volilni kuriji eden poslanec, na Predarlskem pa že na 27.385, v Trstu na 33.485, na Solnograškem pa na 40.617 prebivalcev. Sploh v nobeni deželi ne pride toliko volilcev na jednega poslanca v novi kuriji, kakor na Kranjskem. Zato pa morajo naši poslanci vsekako zahtevati, da naša dežela dobi v novi kuriji dva poslance. Ravno tako bi v primeri k sedanjemu številu poslancev tudi Koroška morala dobiti dva poslance in bi se potem pri razdelitvi okrajev lahko oziralo na narodnostne razmere. Če pa vzamemo v poštev nove volilce, se pokažejo jednake neprimernosti. Na Kranjskem

Dalje v prilogi.

gracijo in lahkomilnost. Temu valčku sledi velik kvartet, lep duet in konečno, Margaretina pesem pri oknu.

Kaj takega, kakor je tretje dejanje „Fausta“, ni Gounod nikdar več zložil, tako visoko se ni nikdar več povzpел, to je plod nebeške inspiracije.

Scenično efekten, muzikalno pa ne posebno bogat je četrtega dejanja, I. del, v katerem je zlasti omeniti markantno koračnico, serenado in zbor.

Četrtega dejanja II. del bi se moral vršiti v cerkvi, vršil se je pa pred cerkvijo, kar je uspehu nekoliko škodilo, zlasti ker muzikalne ideje v tem dejanju niso posebno velike. Margareta ne najde tolažbe v molitvi, vest — ki govori ž njo na Mefistova usta — jej trga vse upanje iz srca, da jo bol in kes premagata.

V zadnjem dejanju je Gounod s spretno roko upletel prenežne teme iz valčka v drugem dejanju, otožne teme, ki pretresajo srce. V hipu preživi poslušalec še enkrat vse, kar je Margareta doživela veselega in tožnega. Stopnjevanje čustev in strasti je bilo tu že nemogoče, zato se je skladatelj odločil za muzikalne rekapitulacije, za apoteozo pa je našel najslovesnejše akorde, s katerim se konča opera.

Toliko o muzikalnih svojstvih te opere in o umetniškem značaju njegovega skladatelja.

Libreto ni mehanična uredba Goethejevega

„Fausta“, nego duhovito delo; iz Goetheja so vzeti vsi scenično efektni in potrebni prizori in združeni v poetično celoto.

„Faust“ je sinoči na našem odru dosegel tako velikanski uspeh, kakor ga doslej še ni dosegla nobena opera. Tako frenetičnega, navdušenega ploskanja pri odprti sceni in koncem dejanj že dolgo nismo čuli. Saj je bila tudi interpretacija dostojna krasne opere in nje velikega skladatelja. Pred vsemi se je odlikovala primadona gospč. Ševčikova. Bila je v vsakem oziru idealna Margareta, ter je nadkrilila naša najsmelejša pričakovanja. Vse je pri njej milo in lepo, pela je krasno, vrh tega pa znala s hitrimi modulacijami glasu izraziti vsa čutila svoje duše. Toliko lahko rečemo: kolikor uspehov je gospč. Ševčikova tudi že dosegla na našem gledališču, nobeden ni bil tako popoln in tako velikanski, kakor sinočni. Gospod Purkrabek je bil — žal — nekoliko hripav. V visokih legah se to ni poznalo, vsled česar je na pr. s kavatino v tretjem dejanju dosegel sijajen uspeh, pač pa ga je to oviralo, kadar je pel piano. Gosp. Vašička smo spoznali kot odličnega umetnika, kot moč, katera se je doslej vse premalo cenila. Igral in pel je Mefista tako karakteristično, da nam je imponiral. Bilo je na njem res nekaj demoničnega, kar se je zlasti videlo v drugem in v četrtem dejanju. Gospod Nolli je pel Valentina in naredil iz te

na sebi male uloge kar zamore narediti resničen umetnik. Uloženo pesem v drugem dejanju je pel s pristnim, v srce segajočim čustvom, v prizoru, ko umirajoč preklinja sestro, pa je obujal grozo. Siebelna je pela gđ. Polakova, nežno in diskretno, in vnovič dokazala, kako porabna je tudi za opero. Končno naj omenimo, da se je tudi gđ. Jungmannova dobro prilagodila ensemblu in da je tudi g. Štampcar bil prav dober. Zbor je nekatere točke pel z največjo preciznostjo, tako da se mu je celo pri odprti sceni ploskalo, jedenkrat jo je pa tudi nekoliko zavozil. Pokazale so se sicer tudi še nekatere druge neznatne netočnosti, ki pa gotovo izginejo pri reprizi, v celoti pa se mora reči, da je bila predstava tako dobro pripravljena, kakor malokatera in tudi skrbno uprizorjena.

Posebno priznanje se mora izreči kapelniku g. Benišeku. Mož je vnovič dokazal, da je samostojen dirigent, ki z lahkoto vlada orkester, soliste in zbor, in ki se zna uglobiti v skladateljevo delo in uganiti skladateljeve intencije. Naše gledališče si lahko čestita, da ima tako sposobnega in marljivega kapelnika.

Končno naj še izrečemo najtoplejše priznanje g. prof. Funtku za krasni in v vsakem oziru dovršeni prevod.

Da ostane „Faust“ na repertoarju naše opere, je po sinočnem uspehu pač ob sebi umevno.

pride še le na 67.000 novih volilcev jeden poslanec, na Predariskem pa na 15.682, v Trstu na 26.128, na Solnograškem pa na 26.255, v Dalmaciji na 34.804. Že te številke kažejo, da se bode moral načrt temeljito predelati, predno bo postal zakon.

Thun in veleposestniki. Poslanci češkega veleposestva so grofa Thunu izročili po posebni deputaciji adresu, v kateri se naglašja, da je Thun si prizadeval narediti upravo vzgledno. Hvalijo ga, kako je s svojim bistrim pogledom spoznal vse gibanje, ki bi utegnulo zanesti nevarne zmote v prebivalstvu in si z odločnimi naredbami in prizadeval varovati javni red. Koncem adressa izraža obžalovanje, da je Thun odstopil. Ta adressa kaže le preočito ostro proti Mladočehom. V njej se prikrito odobruje izjemno stanje v Pragi. V deželnem zboru so se naposled bili Mladočehi in veleposestniki malo približali in je baš zaradi tega jako nemestna ta adressa, ki mora v Mladočehih zopet vzbuditi nezaupanje proti veleposestvu. Če bodo veleposestniki tako odobraval vse svobodo ovirajoče naredbe, se utegne pripetiti, da se še Nemci in Čehi združijo proti njim.

Šleško šolstvo. Slovanski poslanci so v zadnjem zasedanju deželnega zbora zahtevali, naj se razveljavi neki ukaz deželnega šolskega sveta iz 1873 leta glede pouka nemščine v Šleziji. Po tem ukazu so v Šleziji urejene šole tako, kakor na Koroškem. Še tiste šole, o katerih je te dni poslanec Demel trdil, da so slovanske, so v resnici bolj nemške nego slovanske. Slovanščina se le v toliko rabi, kolikor je potrebno, da se potem more v nemščini napredovati. Večina je seveda odklonila zahtevanje slovanskih poslancev. Vlada je pa odredila poizvedovanje glede nemškega pouka na šleških šolah in to daje upanje, da se dotični ukaz naposled le razveljavi. Graški Tagespost tudi ne ugaja, da bi se ponemčevanje v Šleziji preprečilo in se po-prašuje, če vlada tudi stoji na stališču: „Nix Deutsch“? Seveda graški tetki ni znano, da na tem stališču stoje tudi osnovni zakoni.

Kmetska stranka in Stojalovski. Mej gališko kmetsko stranko in Stojalovskim je nastal razpor. Stojalovski je zahteval, da naj bi se nova katoliška stranka imenovala krščansko socialna. Gališki kmetje pa o tem nočejo ničesar slišati. S tem bi le duhovščini dovolili večji upliv. Duhovščina je pa o volitvah se pokazala tako nasprotno kmetom, da ni mogoče ž njo nobene sprave v političnih stvareh. — Duhovščina je pa v Galiciji že nezadovoljna s politiko poljskega kluba. Duhovniki so podpirali vladajočo poljsko stranko pri volitvah, ker so mislili s tem doseči kake koristi. To se je pokazalo te dni v poljskem klubu. Duhovnik Pastor se je brdiko pritožil, da noben duhovnik ni bil letos voljen v deželni zbor. Gališki kmetje izgubili so vse zaupanje do duhovščine, duhovščina zgublja upliv, kar ji gmotno in moralno škoduje. V boji proti Stojalovskemu si je duhovščina opekla prste. Za vse to pa duhovščina ni žela hvaležnosti. Poljski volilni odbor ni postavil nobenega duhovnika za kandidata, da si bi zlasti v skupini veleposestnikov bil to lahko storil. — Vidno je, da se duhovščina kesa, da je šla za druge po kostanj v ogenj.

Makedonsko gibanje. Rusija ne želi, da bi se unel nemir v Makedoniji. Odposlanstvo makedonskih vodij bilo je nedavno pri ruskem poslanstvu v Carigradu in na Dunaju in je vprašalo, če more računati na pomoč Rusije. Izvedelo je pa na obeh krajih, da Rusija ne misli nikakor podpirati vstaje v Makedoniji. Ruski vladni listi pa pišejo, da je dolžnost bolgarske vlade gledati, da se povrnejo normalne razmere, in Bolgarija nikakor ne sme z agitacijami netiti nemiru na Balkanskem polotoku. Ruska vlada ne bode Bolgarom dovolila, da bi se igrali s puntarskimi poskusi v Makedoniji. Iz vsega se vidi, da Rusija želi, da v Turčiji zavlada mir.

Novi penzijski zakon.

V četrtek je vlada predložila poslanski zbornici zakonski načrt o preuredbi pokojnin uradnikom, uradniškim vdovam in sirotam.

Po tem načrtu dobi vsak, v gotov činovni razred uvrščen uradnik:

- po desetih službenih letih 40 odstotkov svoje polne plače, od katere se odmerja pokojnina;
- za vsako nadaljnjo službeno leto 2 odstotka te plače več;
- po 40 službenih letih popolno plačo kot pokojnino.

Ako postane uradnik ali sluga v službi telesno nesposoben za službovanje, pa še ni doslužil 10

let, dobi pokojnino, kakor da je služil polnih deset let.

Ako izstopi kak uradnik ali sluga iz službe, še predno je doslužil deset let, dobi jednoletno plačo kot odpravnino, ako je služil vsaj pet let, če je pa služil delj kot pet let, dobi dveletno plačo. Izvzeti so slučajji, če se je kdo sam odpovedal službi ali bil disciplinarnim potom iz službe odpuščen.

Vdove, katerih soprogi so bili uvrščeni v gotov činovni razred in imeli pravico do pokojnine, dobe pokojnino, primerno dotičnemu činovnemu razredu. Te so se določile za I. razred na 5000 gld. za II. r. na 4000 gld.; za III. r. na 3000 gld.; za IV. r. na 2000 gld.; za V. r. na 1500 gld.; za VI. r. na 1200 gld.; za VII. r. na 900 gld.; za VIII. r. na 700 gld.; za IX. r. na 600 gld.; za X. r. na 500 gld. in za XI. r. na 400 gld.

Vdove uradnih slug dobe tretjino tiste plače, od katere bi se bila njih moža odmerila pokojnina, najmanj pa 200 gld.

Ako dobiva vdova pokojnino, ima pravico do vzgojevalnega prispevka za vsakega svojega nepreiskrbljenega zakonskega ali legitimiranega otroka in sicer jej gre za vsakega otroka, ne glede na njih število petina, materine pokojnine. Ta prispevek ne sme za posamičnega otroka več znašati kot 300 gld. in za vse skupaj ne več kot polovico materine pokojnine. Otroci morejo ta prispevek dobiti do 24. leta. Sirote bodo dobivale polovico pokojnine, katero bi morala dobivati njih mater.

Pokojnina vdove in prispevek otrokom ne sme znašati več kot bi znašala pokojnina umrlega soproga oziroma očeta, pa tudi ne manj kot 400 gld. za uradniške vdove in ne manj kot 200 gld. za vdove slug.

Novi penzijski zakon ne velja za tiste vdove in sirote, katere že sedaj uživajo od države pokojnino, oziroma vzgojevalno podporo, pač pa se bode povišala pokojnina tistim vdovam, katere dobivajo manj kakor 400 gld. oziroma 200 gld. in sicer do tega zneska.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 22. februarja.

— (**K državnozborski volitvi.**) Danes priobčujemo oklic izvrševalnega odbora narodne stranke, ki priporoča gorenjskim in notranjskim mestnim volilcem gospoda Antona Koblarja kot bodočega poslanca. O kandidatu nasprotna stranke ni oficijelno do sedaj nič znanega. Čujemo le, da ga iščejo, a ga dobiti ne morejo. Čujemo tudi, da se skrivoma ruje proti g. Koblarju in da na čelu te protigigancije stojita državna poslanca Klun in Povše. Ker tema političnima matadorjema g. Koblar največ iz osebnih ozirov ni po volji, zato naj bi se odrekla dobremu in vnetemu zastopniku naša mesta in trgi! Nazadnje se jima „usédejo“ tudi vladni organi, ali kaj? Mi prosimo naše somišljenike, da so pozorni in da za volitev v terek zberó vse sile za kandidata g. Koblarja, naj se nasprotni kandidat prijavi ali pa tudi ne.

— (**Shod volilcev.**) kateri sklicuje deželni poslanec g. Iv. Hribar, bode jutri dopoldne ob desetih v telovadni dvorani „Narodnega doma“. Ker bode gospodom volilcem dana prilika, čuti ne le poročilo o delovanju poslančevem v poslednjem zasedanju, temveč tudi izražati mu svoje želje za bodoče zasedanje deželnega zbora, želeli je, da se shoda mnogoštevilo udeleže.

— (**Zdravniška zbornica kranjska**) se je danes konstituirala. Predsednikom je bil izvoljen g. dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniški, njegovim namestnikom g. ces. svetnik dr. Eisl.

— (**Repertoir slovenskega gledališča.**) Jutri se bode drugič igral romantični igrokaz v štirih dejanjih „Precijozza“. V torek, dne 25. t. m. se bode pela v drugič opera „Faust“, ki je včeraj tako sijajno uspela.

— (**Društvo avstrijskih trgovinskih nastavljenecv**) Popotni shod društva avstrijskih trgovinskih nastavljenecv na Dunaju, ki je bil v oktobru, je imel uspeh, da se je tukaj osnovala krajna skupina tega, vso Avstrijo obsejajočega in koristi trgovinskih nastavljenecv zastopajočega društva, katero ima že blizu 100 članov. Osnovni zbor tukajšnje krajne skupine bode v soboto dne 1. marca dopoldne v salonu hotela „pri Maliču“ in bode na tem shodu govoril tudi načelnik dunajske centrale gospod Julij Axmann o namenu in smotru društva ter poročal o uspehih, katere je dosedaj doseglo.

— (**Porotne obravnave.**) Prihodnji ponedeljek prične se pri tukajšnjem deželnem kot porotnem sodišču prva letošnja porotna sesija. Obravnavali se bodo sledeči kazenski slučajji, in sicer dne 24. februarja: Jurjevec Franc, hudodelstvo uboja, in Sever Franc, hudodelstvo rop; dne 25. februarja: Jež Alojzij in sodrugi, hudodelstvo

umora in hudodelstvo uboja, in Volf Jernej, hudodelstvo tatvine iz navade; dne 26. februarja: Pezdir Miha in Brajer Miha, oba zaradi hudodelstva uboja; dne 27. februarja: Spendal Pavla, hudodelstvo tatvine, in Butalič Gregor, hudodelstvo uboja; dne 28. in 29. februarja: Breznik Miha in sodrugi, hudodelstvo umora; dne 2. marca: Zelnik Valentin, hudodelstvo požiga, in Habjan Jernej, hudodelstvo umora; dne 3. marca: Kržič Ivan in Zorman Ivan, hudodelstvo uboja, in Gaber Ivan, hudodelstvo rop; dne 4. marca: Uršič Matija in sodrugi, hudodelstvo tatvine. — Obravnava proti Mojzesu Schiffmannu zaradi kupčije z dekleti, ki je bila določena za 25. februarja, morala se je odložiti, ker se je prišlo novim faktom na sled.

— (**Ponesrečen fijakar.**) Tukajšnji fijakar Anton Vrhovec vozil je včeraj popoldne nekega gospoda v plinovo tovarno. Ko je pred tovarno hotel obrniti voz, vzdignila mu je burja konjski koc ter ga vrgla konju na glavo. Vsled tega splasil se je konj. Vrhovec pa je, hoteč ustaviti konja, padel tako nesrečno pod voz, da si je zlomil levo nogo nad kolenom. Vrhovca prepeljali so v deželno bolnico.

— (**Poskušen samomor.**) Ob cesti za pokopališčem sv. Krištofa poskusil se je včeraj zjutraj 23letni delavec Janez Eržen iz Dola, v okraji logaškem, usmrtiti; ustrelil se je z revolverjem v glavo ter se potem nezavesten zgrudil na tla. Kmalu pa se je zopet osvestil, spravil revolver v žep in si zavezal z robcem krvavo glavo ter jo krenil peš proti domu. Prišel je do Brezovice, tam pa je onemogel in obležal. Tamošnje županstvo dalo ga je prepeljati v ljubljansko bolnico. Kakor slišimo, je malo upanja, da bi mladi samomorilec ostal pri življenju.

— (**Ujet**) je Alojzij Breščak ali cigan Lojze, kojega so sodišča že več let zasledovala zaradi mnogih hudodelstev. Večkrat mu je bila žandarmerija na sledu, toda zadnji hip se jej je izmuzal. Včeraj pa ga je prišla kamniška posadka na kranjsko štajerski meji, in ljubljanski žabjak do bode sedaj interesantnega tiča.

— (**Nepričakovana smrt.**) Pod tem zaglavjem smo predvčerajšnjim poročali, da je bil umrl blapec Brunek ranjen v Kramarjevi gostilni v Kurji vasi. Dotični pretep se ni vršil v Kramarjevi gostilni, nego v gostilni pri Ribču, katere natakarkar se imenuje Kramar.

— (**„Gorenjski Sokol“.**) Dežela vlada je potrdila pravila „Gorenjskega Sokola“.

— (**Nova pošta**) Dne 1. marca se odpre v Trebelnem na Kranjskem, okraj krški, nov poštni urad, ki se bode pečal s pisemsko in vožno pošto ter ob enem služboval kot nabiralnica poštne hranilnišnega urada. Zvezo bode imel s poštним omrežjem po poštne poti, ki bode hodil jedenkrat na dan na pošto v Mokronog.

— (**Redek lov.**) Dne 20. t. m. vjel je ribič (po domače „Sulček“) v Poljanski Sori blizu Škofje Loke v revirji gospoda Guzela velikega sulca, kateri je 14 kg tehtal in bil 113 cm dolg.

— (**Požar.**) Iz Dolenja pri Jelšanah se nam piše: Na pepelnico sredo popoldne, okoli 1. ure, začelo je goriti v naši vasi. Ogenj nastal je pri „Jakobu“. Kako je nastal, še ni določeno, v obče se pa misli, da je zažgal otrok, igraje se z žvepljenkami. Če ravno so domači kakor tudi okoličani kar trumoma prihitali nesrečnikom na pomoč, bilo je gašenje dovolj težavno. Hiše so druga poleg druge in večinoma s slamo krite. Kakor bi mignil, bilo je 14 gospodarskih poslopij v ognju. Res ne vem, ako bi danes naša prijazna vasca še stala, da nam ni prišel na pomoč ilirsko bistriški oddelek gasilnega društva. Le vrlim gasilec zahvaliti se je, da se požar ni dalje širil po vasi. Gašenje bilo je kaj ovirno, ker je primanjkovalo vode, in ker je gorelo na treh krajih v istem času. Ker se je bilo še vedno bati, da se ogenj ne razširi, odpeljal se je v Dolenje tudi trnovski oddelek gasilnega društva. Skupno poprijeli so se zopet hrabri gasilci gašenja. Po dolgem trudu posrečilo se je končno okoli 1. ure ponoči udušiti popolnoma ogenj. Bodi toraj tukaj izrečena najsrčnejša zahvala slavnemu gasilnemu društvu, kakor tudi bistriški žandarmeriji, katere nam je skoraj v 1½. uro oddaljene Dolenje prihitela pomagat pri tako težavnem delu. Gasilnemu društvu pa, katero si je v kratkem času svojega obstanka pridobilo v obče toliko simpatije kličem: Le tako naprej!

— (**Poročil**) se je dne 15. t. m. gosp. Anton Gregorič, veleposestnik in tajnik posojilnice v Ptuj, z gosp. Leopoldino Čeh iz Ptuja. Čestitamo!

— (**Bralno društvo „Edinost“ v Središči**) je pri občnem zboru dne 13. t. m. volilo sledeči odbor: Predsednik g. Ivan Kolarič, odborniki gg.: Mat. Šinko, župnik, Jakob Klemenčič, Jurij Polanec, Ivan Stroha, Franc Horvat, Rudolf Kolbesen.

— (Lakonična ali usodepolna poročila.) Odkar ima Štajerska sedanega deželnega šolskega nadzornika, beremo pogostoma, da deželni šolski svet „ureduje pouk v nemškem jeziku“, zdaj na tej, zdaj na drugi slovenski šoli. O takem urejenju nam se zopet na kratko poroča iz poslednje seje deželnega šolskega sveta, in sicer o krčevinski šoli v Mariboru (za okolico) in o šolah v Gornjemgradu in v Novi Štiti pri Gornjemgradu. Kaj družega kakor to, da se je ukazalo v šoli prav veliko nemško učiti, nemško govoriti, nemško se pogovarjati, le nemško izpraševati i. t. d. z jedno besedo le nemško pa zopet nemško.

— (Kaj bo s slovenščino?) „Mir“ piše: Po smrti nepozabnega prof. Jožefa Lendovskega na beljaški c. kr. gimnaziji še vedno ni nastavljen profesor ali učitelj slovenščine. Menda uči slovenske dijake gospod, kateri je sam na svoj materni jezik že — pozabil. Sedaj so razpisali mesto profesorja na beljaški gimnaziji. V razpisu pravijo, da želijo znanja slovenščine („wird gewünscht“). C. kr. deželni šolski svet potemtakem še ne misli postaviti učitelja, slovenskega jezika res zmožnega. Kaj pa bode s slovenskimi dijaki? Ali boče slavni šolski svet, da po malem pozabijo na svoj materni jezik? Kaj pravi k takemu nepostavljemu početju gospod naučni minister? Morebiti ga za to vpraša kak g. slovenski poslanec.

— (Akademično društvo „Slovenija“ na Dunaji) priredi dne 4. marca 1896. v Lannersaal, VI., Rahlgasse 8. komers. Vspored: I. 1. Iv. pl. Zajc: „Večer na Savi“; poje moški zbor „Slovenija“. 2. Pozdrav predsednikov. 3. a) A. Hajdrih: „Lastovki v slovo“; b) F. S. Vilhar: „Izgubljeni cvet“; poje četverošpev „Slovenija“. 4. Gounod-Mletič: „Kariški iz opere „Faust“; udarja tamburaški zbor bratskega akad. društva „Zvonimira“ pod vodstvom g. drd. med. J. Gentilizze. 5. a) Iv. pl. Zajc: „Domovini“; b) A. Nedved: „Pogled v nedolžno oko“; tenor solo poje tov. stud. phil. F. Jesenko, na glasovirju spremlja tov. stud. jur. K. Vodusek. 6. a) F. Chopin: „Polonaise VI., op. 53.“ b) Leon Souvan: „Menuet“; igra na glasovirju tov. akad. Leon Souvan. 7. F. S. Vilhar: „Naša zvezda“; poje moški zbor „Slovenija“. 8. tenor-solo: stud. phil. F. Jesenko. 8. S. Katkič: „Vienac hrv. nar. pje-sama“; udarja tamburaški zbor bratskega akad. društva „Zvonimir“ pod vodstvom g. drd. med. J. Gentilizze. II. Zabavni del. Začetek ob 1/8 uri zvečer.

— (Demonstracija v Zagrebu) V sredo se je pripeljal eden del zaradi protimadžarskih demonstracij obsojenih vseučilišnikov v Zagreb. Nad 10 000 ljudi je pričakovalo žrtve madjarskega nasilstva. Prirejale so se vseučilišnikom sijajne ovacije, vmes pa se je demonstriralo tudi proti Madjarom in proti banu.

* (Svatopluk Čech.) najpopularnejši sedanjih čeških pesnikov je včeraj slavil svojo petdesetletnico in z njim jo je slavil ves češki narod. Vsi češki listi so danes pesniku posvetili krasne članke.

* (Priateljica konjaka.) Dunajska policija je pred nekaj tedni aretovala na cesti mlado, jako elegantno oblečeno, a popolnoma pijano damo. Izkazalo se je, da je to 27 let stara bivša igralka Ernst Povedala je, da jej ni obstati, če na dan ne spi 35 do 40 čašič šampanjca, ter da vsled tega ne more ostati pri nobeni gledališki družbi.

* (Samomor zaradi 2 gl. 40 kr.) Ana Landa je služila deset let pri dunajskem trgovcu Anderlu. Te dni se je v blagajnici izkazal nedostatek 2 gl. 40 kr. Trgovec je dolžil prodajalko, da mu je ta denar poneverila, kar je dekle tako užalostilo, da si je poskusilo končati življenje. Ker je dekle hudo ranjeno, ni upanja, da okreva.

* (Velika tatvina) V četrtek ponoči so nepoznani zlikovci ulomili v hišo bančne firme Pugliesi & Negro v Turinu, odprli dve železni blagajnici in ukradli blizu 200.000 frankov v gotovini in v vrednostnih papirjih.

* (Postreščeki na biciklih.) V Berlinu se je ustanovila posebna zadruga postreščekov-biciklistov. Ti postreščeki imajo posebne bicikle, da lahko vozijo s soboj večje število zavojev. Občinstvo se zanje kar trga.

* (Nesreča na morju.) Veliki parobrod „Markomania“ je na potu iz Hamburga v Ameriko zadel ob neke skale in mej njimi, hudo oškodovan obtičal. Moštvo se je rešilo.

Slovinci in Slovenke! ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Darila:

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so zadnji teden poslali: Gospod Vekoslav Legat v Celovcu 197 gl. 90 kr., nabrane in izkazane v „Miru“ št. 1—5; sl. odbor „Slovenske zveze“ v Št. Petru pri Gorici 4 gl. 50 kr.; gospa Matilda Sebenikar na Rakeku iz nabiralnika 10 gl.; podružnica v Lehnu 25 gl.; sl. hranilnica in posojilnica za sv. Lenart pri 7 Studencih in okolico 8 gl. — Bog plati! Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Uredništvu našega lista je poslal: Za „Narodni dom“ v Ljubljani: Gosp. F. Rojnik v Mozirji 3 krone, katere so darovali gg. A. Sauerbrunn, M. Jelovšek in pošiljatelj. Živeli rodoljubni darovalci in njih nasledniki!

Književnost.

— „Matica Slovenska“ razpošilja ravnokar svoje, za l. 1895. izdane knjige. Umeje se ob sebi, da priobčimo o teh knjigah obširnejšo oceno, danes naj le omenimo, da je Matica izdala petero knjig in sicer: „Letopis“ uredil Anton Bartel (Str. 385) „Zgodovino slovenskega slovstva“ II. del (od francoske revolucije do 1848 l.) spisal dr. Karol Glaser (Str. 276); „Slovenske narodne pesmi“ uredil dr. K. Štrelkelj (Str. 196); „Zabavne knjižnice“ IX. zvezek, obsežajoč povest „Temni oblaki“, spisal Dobravec, in zgodovinsko črtico „Čolnarji in brodniki na Ljubljani in Savi“, spisal J. Vrhovec (Str. 143) „Knezove knjižnice“ II. zvezek, obsežajoč povesti „Gorski potoki“ spisal Ivan Gorec in „Planinska idila“, spisala Pavlina Pakova ter životopis Matije Valjavca, spisal Fr. Levec (St. 210).

Brzjavke.

Dunaj 22. februarja. Odsek za volilno reformo je imel dveurno sejo. Klun je izjavil, da bodo kranjski Slovenci glasovali za to volilno reformo jedino, če se dovoli tej deželi še jeden mandat, ker je na škodi nasproti drugim deželam. V sredo se nadaljuje posvetovanje.

Dunaj 22. februarja. Za zgradbo železnice čez Ture, oziroma železnice Škofja Loka-Divača se je dovolilo za sedaj 30 milijonov goldinarjev.

Dunaj 22. februarja. Klub konservativcev pošlje v kvotno deputacijo poslanca Kluna in grofa Zedwiza. Grof Falkenhayn in Adolf knez Schwarzenberg sta propala.

Dunaj 22. februarja. Upravno sodišče je pod predsedstvom grofa Schönborna po triurni obravnavi kot neutemeljeno zavrnilo pritožbo protisemitov proti razpustu dunajskega občinskega sveta.

Sofija 22. februarja. Iz Varne se poroča, da je povedal neki policist, da je bil priča Stambulovljevega umora in da je morilce videl, ter je imenoval imena. Policista so zaprli.

Kolonija 22. februarja. „Kölnische Ztg.“ zatrjuje, da je bolgarski knez Ferdinand rekel odposlancu ruskega carja generalu Goleniščevu, da namerava sam v kratkem prestopiti k pravoslavni veri.

Odesa 22. februarja. Na Črnem morju so se vsled viharja potopile tri ruske ladije, štirje tuji parniki in 14 jadernic. Nad 100 ljudi je zgubljenih.

Pariz 22. februarja. „Agence Havas“ javlja iz Aten, da so v Solinu na Kreti Turki ubili 12 kršcijanov, vsled česar je nastal krvav upor. Vlada je poslala večje krdelo vojakov na lice mesta.

London 22. februarja. Listi javljajo iz Johannesburga, da se zbirajo Buri ob meji in da se je Angležem bati napada. Nasprotstvo Burov proti Angležem rase čedalje. Predsednik Krüger ne more odpotovati v London, ker se temu ustavlja prebivalstvo. Mej Buri ob meji se razdeljuje orožje.

Čast. gospodom državnozbornim volilcem mesta Kranjskega!

Zanašajoč se na zaupanje, katero ste nam izkazali pri zadnjih deželnozbornih volitvah, si usojamo zopet Vas pozivljati tem potom, da pridete v torek, dne 25. t. m., kar najmnogobrojnejše na volišče in oddaste svoje glasove kandidatu narodne stranke č. gospodu

Antonu Koblar-ju

arhivarju in kuratu v Ljubljani.

V Kranju, dne 22. februarja 1896.

Meščanski volilni odbor:

Viktor Globočnik, Vinko Majdič, Ferd. Sajovic, dr. Val. Štempihar, dr. Fran Prevč, Peter Mayr ml., Ignacij Fock, Ferd. Pollak, Ivan Rakovo, Avg. Drukar, Ciril Pirc.

Narodno zdravilo. Tako se smé imenovati bolest utešujoče mišice in živce krepčujoče, kot mazilo dobro znano „Moll-ovo francosko žganje in sol“, katero se splošno in uspešno porablja pri tganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena steklenici 90 kr. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zaloga po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 2 (1756—3)

Štev. 51. Deželno gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 711.

V nedeljo, dne 23. februarja 1896.

Drugičrat:

Precijoza.

Igrokaz s petjem in plesom v 4 dejanjih. Nemški spisal Pij Aleksander Wolff. Godba K. M. Weberja. Preložil Jos. Cimperman. Kapelnik g. Hil. Benišek. Režiser g. Rud. Leeman. Blagajna se odpre ob 7. uri. — Začetek točno ob 1/8. uri. Konec po 10. uri zvečer.

Vstopnino glej na gledališkem listu.

Pri predstavi svira orkester slav. c. in kr. pešpolka št. 27. Prihodnja predstava bo v torek, dne 25. februarja 1896.

Tuji.

21. februarja.

Pri Stonu: Paninger, Kurz, Wolf, Gillis, Geldmann, Semen, Bram, Husinsky z Dunaja. — Karpeles iz Prage. — Hacher iz Monakova. — Löschler iz Budimpešte. — Bender iz Pforzheima. — Križaj iz Št. Petra. — Friedländer iz Nemškega. — Dr. Jagodic iz Trbiča. — Dr. Burger iz Kočevja. — Dr. Suppan, Tscheligi iz Gradca. — Lux iz Opave. — Purke iz Aubelna. — Grof Sterger iz Budimpešte.

Pri Matci: Hoffmann, Lackenbacher, Helen, Hostnik, Seifert, Kölbl, Ficht, Löfler, Bernardiner, Buxbaum, Chelnoka z Dunaja. — Dr. Treo iz Postojne. — Terpotitz iz Terbovelj. — Bockloff iz Gorice.

Pri Lloyd: Tinkel iz Gmundena. — Latzer iz Eggenberga. — Grazner iz Divače.

Pri avstrijskem cesarju: Mavrič iz Cirknega. — Vremšak iz Kamnika.

Pri južnem kolodvoru: Golob iz Toplice. — Stamatiz iz Mokronoga.

Pri bavarskem dvoru: Seifert iz Oseka. — Weinberger iz Kočevja. — Skalac iz Visa. — Weisseisen iz Trbiča.

Meteorološko poročilo.

Febr.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm. v 24 urah
21.	9. zvečer	740.8	— 4.2	moč. svzh.	oblačno	
22.	7. zjutraj	739.9	— 5.0	moč. svzh.	oblačno	0.0
"	2. popol.	749.6	— 2.6	m. vzvzh.	oblačno	

Srednja večerajšnja temperatura —3.6°, za 4.0' pod normalom.

Dunajska borza

dne 22. februarja 1896.

Skupni državni dolg v notah	101	gl.	15	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	"	10	"
Avstrijska zlata renta	121	"	95	"
Avstrijska krona renta 4%	101	"	35	"
Ogerska zlata renta 4%	122	"	20	"
Ogerska krona renta 4%	93	"	05	"
Avstro-ogerske bančne delnice	999	"	—	"
Kreditne delnice	381	"	—	"
London vista	120	"	75	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark	59	"	02 1/2	"
20 mark	11	"	79	"
20 frankov	9	"	57	"
Italijanski bankovci	43	"	35	"
C. kr. cekini	5	"	66	"

Dne 21. februarja 1896.

4% državne srečke iz l. 1854 po 250 gl.	151	gl.	—	kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gl.	193	"	25	"
Dunava reg. srečke 5% po 100 gl.	128	"	—	"
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	—	"	—	"
Kreditne srečke po 100 gl.	198	"	—	"
Ljubljanske srečke	22	"	—	"
Rudolfove srečke po 10 gl.	23	"	75	"
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gl.	174	"	25	"
Tramway-društ. velj. 170 gl. a. v.	503	"	—	"
Papirnat rubelj	1	"	28	"

Zahvala.

Za mnoge dokaze presrečnega sočutja mej boleznijo, kakor tudi ob smrti naše iskrenoljubljene, nepozabne matere, gospe

Marije Skofio

kakor tudi za obilo udeležbo pri pogrebu drage rajne in za lepe vence zahvaljujemo vse najpri-srenejše.

Ljubljana, dne 21. februarja 1896.

(1896)

Zalujoci ostali.

Teško prebavljenje,

katar v želodci, dyspepsija, pomanjkanje slasti do jedi, zgago i. t. d., dalje

katari v sapniku,

zastizenje, kašelj, hripavost so one bolezni. (III.) v kojih se (1698—2)

GIESSHÜBLER
KISLINA
po izrekih medicinskih avtoritet rabi z osor-bitim uspehom.

Ljubljana: Giesshübl Slatina. Zdravilišče in vodo-zdravilnica pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko.

Trgovski pomočnik

dobrimi spravevali se vzprejme takoj v trgovino
snovrstnega blaga pri Ivanu Varšaku na
iki, Dolenjsko. (1974-2)

Advokat dr. Fran Jurtela

Šmariji pri Jelšah (St. Marein bei Erlachstein)

Išče izvežbanega (1958-3)

solicitorja.

Znanje stenografije daje prednost.

Lepi, za presajanje prav sposobni

divji kostanji

so na prodaj. (1973-1)

Natančneje se izve pri g. Eliji Predovici-u
a Poljanskem trgu št. 5 od 12.-2. ure popoldne.

Dobra in izučena (1969-2)

prodajalka

40 let stara, se vzprejme takoj za specerijsko pro-
ajalnice in prodajo tobaka pri J. Modic-u v Novi
asi pri Raketu. Pogoji se izvedo pri dotičniku.

Podpisane uljudno naznanja, da izdeluje

mizarske klopi

(Hobelbänke)

iz dobrega, trdega lesa in po nizki ceni.

(1977-1) S spoštovanjem
Ivan Marguč
mizarski mojster v Škofji Loki.

Stavbinski, galanterijski klepar in
vodovodni inštalatér

M. Weber

Tržaška cesta št. 40

nasproti c. kr. tobačni glavni tovarni
se priporoča p. n. občinstvu najboljše za vsa v to
stroko spadajoča dela. (1984-1)

Tu se vedno dobé
kopalne in sedne banje.

Vsprejemajo se naročila
in poprave.

(1832) Ljudevit Borovnik (5)

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk
za lovcé in strelce po najnovejših sistemih pod popol-
nim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice,
vzprejema vsakovrstna popravila in jih točno in
dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici
in od mene preskušene. — Ilustrovani ceniki zastoj.

J. Klauer-jev

kemično čisti higijenični kranjski

likêr iz planinskih zelišč

vpliva v visoki meri osveževalno in oživajoč, če se kdo
neugodno, slabo in nevrstno počuti, pospešuje prebavlje-
nje in se priporoča kot vsakdanja dietetična pijača.
Zajamčeno čisti izvleček iz njega in se ne sme primerjati
z nobenim likêrjem, ker dobrodejno in zdravilno upliva
ter vse druge prekaša.

Ta jedini domači proizvod te vrste bi se moral
povsodi popolno ceniti in bi ne smel manjkati v nobeni
hiši, v nobeni restavraciji in v nobeni kavarni.

Pristnega prodaja (1870-35)

J. Klauer v Ljubljani.

Zakonito savarstvo.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1895

Katopac omejenih pritožb in omejitev čast označen so v
predsedstvom sodnega člena.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.)

Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Co-
lovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selthal v Anasse, Ischl, Gmun-
den, Solnograd, Steyr, Linc, Budejovice, Plzeň, Marijino varo, Heb,
Karlove varo, Francovo varo, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.
Ob 2. uri 10 min. shtetraj osebni vlak v Kočevje, Novo mesto.
Ob 7. uri 10 min. shtetraj osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Co-
lovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal v Solnograd, Dunaj
via Amstetten.
Ob 12. uri 55 min. popoldne osebni vlak v Novo mesto, Kočevje.
Ob 21. uri 50 min. popoldne osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak,
Colovec, Ljubno, Selthal, Dunaj.
Ob 4. uri popoldne osebni vlak v Trbiš, Beljak, Colovec, Ljubno,
čez Selthal v Solnograd, Lend-Gasteln, Zella na Jekern, Inomost,
Bregenz, Gurih, Genuer, Paris, Steyr, Linc, Gmunden, Ischl, Bude-
jovice, Plzeň, Marijino varo, Heb, Francovo varo, Karlove varo,
Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.
Ob 7. uri 40 min. shtetraj osebni vlak v Kočevje, Novo mesto.
Kamun tega ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 26 min. popoldne
osebni vlak v Lesce-Bled.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 5. uri 55 min. shtetraj osebni vlak v Dunaju via Amstetten, Lip-
skega Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov,
Plazja, Budejovice, Solnograda, Linc, Steyr, Gmundena, Ischl, Aus-
sosa, Ljubna, Colovec, Beljaka, Franzensfeste, Trbiša.
Ob 3. uri 10 min. shtetraj osebni vlak iz Kočevja, Novoga mesta.
Ob 11. uri 55 min. popoldne osebni vlak v Dunaju via Amstetten,
Lipskega Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih
varov, Plazja, Budejovice, Solnograda, Linc, Steyr, Paris, Genuer,
Gurih, Bregenza, Inomost, Zella na Jekern, Lend-Gasteln, Ljubna,
Colovec, Pontabla, Trbiša.
Ob 3. uri 30 min. popoldne osebni vlak iz Kočevja, Novoga mesta.
Ob 4. uri 55 min. popoldne osebni vlak v Dunaju, Ljubna, Selthal,
Beljaka, Colovec, Franzensfeste, Pontabla, Trbiša.
Ob 9. uri 55 min. shtetraj osebni vlak iz Kočevja, Novoga mesta.
Ob 9. uri 4 min. shtetraj osebni vlak v Dunaju preko Amstetena iz
Ljubana, Colovec, Pontabla, Trbiša.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

Ob 7. uri 35 min. shtetraj v Kamnik.
Ob 8. uri 55 min. popoldne v Kamnik.
Ob 9. uri 50 min. shtetraj v Kamnik.

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

Ob 6. uri 55 min. shtetraj iz Kamnika.
Ob 11. uri 15 min. popoldne v Kamnik.
Ob 12. uri 40 min. shtetraj v Kamnik. (1705-44)

Veliki krah!

New-Jork in London nista prizanašala niti
evropski celini ter je bila velika tovarna srebrnine
prisiljena, oddati svojo zalogo z golj proti
majhnemu plačilu delavskih močij. Pooblaščen sem
izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče
predmete le proti temu, da se mi povrne gld. 6-60,
in sicer:

- 6 komadov najfinjših namiznih nožev s pristno
angleško klinko;
- 6 komadov amer. patent srebrnih vilic iz jednega
komada;
- 6 komadov amer. patent-srebrnih jedilnih žlic;
- 12 komadov amer. patent-srebrnih kavnih žlic;
- 1 komad amer. patent-srebrna zajemalnica za
juho;
- 1 komad amer. patent-srebrna zajemalnica za
mleko;
- 2 komada amer. patent-srebrnih kupie za jajca;
- 6 komadov angleških Viktorija-časje za podklado;
- 2 komada efektnih namiznih svečnikov;
- 1 komad cedilnik za čaj;
- 1 komad najfinjša sipalnica za sladkor.

44 komadov vkupe samo gld. 6-60.

Vseh teh 44 predmetov je poprej stalo
gld. 40- ter je je moči sedaj dobiti po tej mini-
malni ceni gld. 6-60. Američansko patent-srebro
je ven in ven bela kovina, ki obdrži bojo srebra
25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da
da le-ta inserat ne temelji na

nikakšni slepariji

zavezujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne
bi bilo blago povšeč, povrniti brez zadržka znesek
in naj nikerdo ne zamudi ugodne prilike, da si
omisli te krasno garnituro, ki je posebno pri-
kladna kot

darilo za svatbe in druge prilike
in za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se jedino le v

A. HIRSCHBERG-a

glavni agenturi zjedinjenih ameriških tovarn patent-srebra
na Dunaji, II., Rembrandtstr. 19. — Telefon št. 7114.

Pošilja se v provinco proti povzetju ali če se
znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo 10 kr.

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko
(zdrava kovina).

Izveleček iz pohvalnih pisem:

Olomuc 1. maja 1892. S pošiljateljico sem izredno
zadovoljen, prekosila je za mnogo moja pričakovanja.

Stotnik Cz. . . . . krajno poveljstvo.

Ljubljana. S prejeto pošiljateljico sem nad vse pri-
čakovanje jako zadovoljen ter bodem Vašo jako lepo robo
povsod najbolje priporočal.

(1718-5) Ivan Lušin, c. kr. obl. avt. zemljemerec.

Schicht'ooo

patentovano milo

(1788-10)

z znamko „labud“ je naj-
boljše vseh mil.

Moški zbor s tenor-samospevom:

„Domu in ljubezni“

Uglasbil Anton Nedvêd. (1943-3)

Naroča se po poštni nakaznici pri skladatelju,
Franciškanske ulice št. 12, v tiskarni Rudolfa Milica ter v
knjigarnah Ant. Zagorjana in Janeza Giontinija. Parti-
tura s štirimi glasovi à 60 kr.; pesamezni glasovi à 5 kr.

Mesarija

na najlepšem prostoru v Ljubljani se radi bo-
lehnosti daje takoj v najem, oziroma se prodá
z vso mesnično prav lepo opravo in z vsem potreb-
nim orodjem.

Pogoji izvedó se na Poljanski cesti št. 41
pri F. S. (1981-1)

100 do 300 goldinarjev na mesec

lahko zaslužijo osebe vsacega stanu v vseh kra-
jih gotovo brez kapitala in rizike s prodajo za-
konito dovoljenih državnih papirjev in srečk. —
Ponudbe pod „Leichter Verdienst“ Rudolfu
Mosse na Dunaju. (1636-9)

Zjednačilne stružnice

ki se gonijo s kako silo ali z nogami, vrtnalne stroje v vseh
velikostih, stroje za rezanje ovijakov, vobljajne in pilne
stroje, vrtnalnice za luknje in škarje, kakor tudi stroje za
obdelovanje lesa, trakovne in krožne zage, zlikalne stroje
itd. pošilja po najnižjih cenah (1789-6)

Friderik Mereres, Dunaj, I., Rathhausstrasse 2.
Ceniki zastoj in franko. Vedno 100 strojev v zalogi.

Oljni ekstrakt za uho

ed e in kr. sekund. zdravnik dr. Šipek-a.
Ta ekstrakt priporočajo zaradi sigurnega uspeha
že več let avtoritete, ker odpravi vsako priro-
jeno gluhost, uklanja takoj slab posluh,
ušesni tok in vsako ušesno bolezen; do-
biva se proti dopušljatvi gld. 1-70 v vsej Avstro-
Ogerski frankovano po pošti iz lekarn: glavna zaloga v
lekarni „pri sv. Duhu“ g. Ede pl. Tomaya, v lekarni
g. Ant. Kögla in v mestni lekarni v Zagrebu; nadalje
pri Zanetti-ju v Trstu; Jožefu Christofletti-ju
v Gorici; glavna zaloga: c. kr. stara vojna lekarna
na Dunaji F. Pleban-a na Stefanovem trgu št. 8 —
Pristno blago se dobiva samo v steklenicah z utisnjenim
napisom: c. in kr. sekund. zdravnik dr. Šipek na
Dunaji. (1872-3)

Vozni listki v Sev. Ameriko

(1719-8) pri

nizozemsko-ameriški
parobrodni družbi.

I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7 DUNAJ.

Vsak dan odprava z Dunaja.
Pojasnila zastoj.

Jajca za valjenje

pristnih brahma-kokošij komad po 15 kr., holandsk,
črnih, z velikimi belimi čopi, komad po 25 kr., hollands
komad po 25 kr., pristnih štajerskih kokošij komad
po 10 kr., srebrnih paduvank komad po 30 kr.,
langshaus komad po 30 kr., puranov komad po 30 kr.,
srebrnih wyandottes komad po 30 kr., italijank
komad po 30 kr., prtilikovk komad po 30 kr., ko-
sinšuk komad po 25 kr., sedmogrskih golovratk
komad po 20 kr., dorking komad po 25 kr., joko-hauk
komad po 50 kr., endenskih orjaških gosij komad
po 1 gld., pekinskih rac komad po 20 kr., velicij
štajerskih rac komad po 20 kr.

Razpošiljam jajca za valjenje živalij čistega plemena,
ki so že bile večkrat odlikovane in dajem jamstvo za
čistost in pristnost plemena. (1951-2)

Maks Pauly, Köflach (Štajersko).

Slikar in pleskar iz Celja.

Prevzemljem po ceni

slikarsko, pleskarsko in
lakirarsko delo

ter jamčim za najboljši material.

Priporočila so na razpolaganje.

Vpraša naj se pri Karolu Kolser-ju
v hotelu „Pri Mallou“ v Ljubljani
ali naravnost pri (1824-9)

Avgustu de Toma
slikarju in pleskarju v Celju.

Slikar in pleskar iz Celja.

Učenec

vzprejme se takoj pri **Vaclavu Seibt u.**, dimni karju v Oberwölz-u na Gorenjem Štajerskem. Učni pogoji, kakor se dogovore. (1963-2)

Vse zlomljeno

steklo, porcelan, les itd. lepi najbolje slavno znano v Lübecku jedino premovano

Plüss-Stauffer-lepilo.

Samo pristno v steklenicah à 20 in 30 kr. pri **Franu Kollmann-u.** (1652-5)

Pristen

medicinski malaga

po kemični analizi

prav dober, pristen malaga

kot izborna krepečalo sredstvo za slabotne osebe, bolnike, rekonvalescente, otroke itd., proti krvorenosti in slabosti želodca po ebno uspešno učinkujoč, dalje

sherry, madeira, portvina, prist. franc. cognac itd. v 1/2 in 1/4 original steklenicah in pod zakonito deponirano varstveno znamko

veletrgovine za inozemska vina **Oskar Dudić & Co.**

se dobivajo

v Ljubljani v lekarni g. Josipa Mayer-ja.

Opomba: Za brezpogojno pristnost in dobroto naših izvornih napolnitev jamčimo, če imajo zamašek, kapsula in etiketa zaznamke naše firme: **Veletrgovina za inozemska vina Oskar Dudić & Co.** Naše etikete so pod zakonitim varstvom in se najstrožje svari, da se ne ponarejajo. (1970-1)

100 hektolitrov

(1982)

hrvatskih namiznih in desertnih vin

meji njimi **Kraljevina in Goljaški**, se dobé v najboljši kvaliteti. — Vpraša naj se pri

O. Willer-ju v Zagrebu.

Postranski zaslužek

150—200 gld. mesečno za osebe vseh poklicnih vrst, ki se hoté pečati s prodajo zakonito dovoljenih srečk. — Ponudba na „Hauptstädtische Wechselstuben-Gesellschaft Adler & Comp. Budapest“. 1927-3)

Ustanovljena 1. 1874.

Odlikovan na svetovni razstavi (1902) v Čikagi s svetinjo.

Prodá se iz proste roke

hiša

v dobrem stanu, po potresu nepoškodovana, s pripadajočim dvoriščem in vrtom in s 7 stanovanji. Hiša stoji v **Lončarski stezi št. 6.** — Več pove posestnik in prodajalec v iste hiši. (1964-2)

Čudovito po ceni se kupi

samo za gld. 2.10.

Ker moramo opustiti svoje podružnice in veliko zalogo blaga, ko smo ustavili svoje velike tovarne, oddamo zaradi tega 40 lepih, dobrih in jako koristnih stvari po taki slepi ceni, o kakršni se še ni nikdar slišalo, za 2 gld. 10 kr., in sicer:

1 elegantno pozlačena ura, ki točno gre, za kar se jamči 4 leta, 1 elegantno pozlačena zlata verižica, ki se jako težko loči od pristno zlate, ker je jako lepo narejena, 6 dvojnoinih žepnih robcev, 1 jako lepo žepno zrcalo z fino brušenim steklom, 1 prekrasno pristno svilena kravata najnovejše fašone, 1 jako fina kravata igla z umetnim briljantom, 1 prekrasni častniški usnjeni portomonaie iz jako finega usnja, 3 jako fini prsni gumbi (šmiser) od imitovanega zlata z umetnimi briljanti, 2 jako lepa manšetna gumba od imitovanega zlata z mehnično patentovanim zaklepom, 1 jako elegantna ženska brošna igla, 1 fini smodkovnik, 1 fini ustnik za smodčice, 10 finih angleških pismenih papirjev in 10 finih angleških pismenih zavitkov.

Vseh teh 40 jako lepih stvari vkupe z uro vred velja samo 2 gld. 10 kr. Iz razprodaje prodajamo tudi fine ako elegantne pristno srebrne žepne ure, ki jako točno gredo, za kar jamčimo štiri leta, z jako lepo v ognju fino pozlačeno urno verižico z lepim privezkom vred samo po 3 gld. Ta srebrna ura z gori omenjenimi jako lepimi 39 stvarmi velja samo 3 gld. 50 kr. Hiti naj se naročiti, kolikor le mogoče, ker se zaloga hitro razproda, in se nikdar več ne ponudi v življenju tako ugodna prilika. Razpošilja proti povzetju

krakovska urna osrednja razpošiljalnica

F. Windisch

v Krakovem, Verka Joselowicza cesta št. 10 C. NB. Neugajajoče blago se takoj nazaj vzame.

Fotografija.

P. n.

Usojam se najudaneje javiti, da je moj atelié odslej (1860-10)

v Frančiškanskih ulicah št. 12, pri tleh.

Atelié je opremljen z več vzprejemnimi in toaletnimi sobami in vsem novodobnim komfortom in tehničnimi novimi iznajdbami, kar mi bode omogočilo, izvrševati vsa dela najskrbneje in točno in ustrezati vsem zahtevam.

Z udano prošnjo, da se mi blagovoli ohraniti tudi nadalje zaupanje in naklonjenost, katero sem užival doslej, se priporočam z največjim spoštovanjem in ujudaneje

Aleksander Landau.

Karola Wolf-a

restitucijski fluid.

(Izvlaček iz izvrstnih gorskih zeljšč).

Mnogo preskušeno osveževalno in okrepčevalno sredstvo po težkih naporih, trajnih ježah itd. — Najbolje se je obnesel pri vseh vnanjih boleznih, kakor: protinu, revmatičnem otrpenju, zvrtju in preteguenju žil itd. **Cena steklenici 1 gld. 25 kr.**

Karola Wolf-a

redilni prašek za živino.

Preskušen pri vseh domačih in koristnih živalih, kakor pri konjih, govedih, ovcah, prešičih itd., če nečisto jesti, če slabo prebavljajo, izvrstno varovalno sredstvo proti kužnim boleznim. **Cena zavitku 45 kr.** (1224-42)

Premovano. — Mnogobrojna pismena priznanja.

Dobiva se v vsaki lekarni. Glavna zaloga pri jedinem izdelovaltelju

K. Wolf-u, lekarju v Vipavi, Kranjsko.

Pazi naj se na varstveno znamko. — Razpošilja se vsak dan po pošti.

Posojilnica v Logatci

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

vabi častite zadrugnike k

rednemu občnemu zboru

kateri bode

dne 1. marca t. l., ob 3. uri popoldne

v Dolenjem Logatci v društveni hiši hiš. štev. 49

s tem-le vspešdom:

- 1) Poročilo in računski sklep za leto 1895.
- 2) Odobrenje računa in razdelitev dobička.
- 3) Volitev ravnateljstva in nadzorstva.
- 4) Predlogi in nasveti društvenikov.

V Dolenjem Logatci dné 20. februvarja 1896.

(1976)

Ravnateljstvo.

Naznanilo obrtovanja.

Dovoljujem si uljudno naznaniti, da sem po 25letnem delovanju pri najboljših tverkah v velikih mestih, mej drugim v Gradcu, na Dunaju, v Olomucu, Zagrebu, v svojo domovino vrniši se, pričel samostojno izvršbo

sobnega in dekoracijskega slikarstva v Ljubljani.

Priporočam se najuljudneje za naročila del v vsakojakem slogu **moderna sobnega, salonskega in dekoracijskega slikarstva** v mestu in na deželi, z zagotovilom fine izvršbe in nizkih cen.

S spoštovanjem udani

(1928-2)

Ivan Terdan

sobni in dekoracijski slikar, Ljubljana, Križevniške ulice 9.

Tovarniška zaloga papirja po originalnih cenah.

JOSIP PETRIČ

v Ljubljani, Vegove ulice št. 8 (polec realke).

Priporočam čast. gg. trgovcem, bilježnikom, odvetnikom in vsem drugim uradom

svojo bogato na novo ustanovljeno

tovarniško zalogo raznega papirja

po originalnih cenah.

V zalogi imam vse v mojo stroko spadajoče pisarniške, pisemske, dokumentne, ovojne in druge papirje, kakor tudi pečatni vosek, črnilo in vsakovrstne kuverte od najmanjše do največje.

Prezamez tudi razna **tiskarska dela** za gg. trgovce, o. kr. bilježnike, odvetnike in sploh za vse urade in zagotavljam za najokusnejše delo in po najnovejšem sistemu.

Proseč, da bi me čast. gg. odjemalci kot domačina s svojimi naročbami podpirali, jih vže naprej zagotavljam, da se bodem vedno potrudil jih zadovoljiti v vsacem obziru in sicer najmanj toliko kakor moja konkurenca, ter beležim z odličnim spoštovanjem

(1985-1)

Josip Petrič.

Uzorec na željo brezplačno in poštnine prosti.

Blago izberno in dovoljujem čast. gg. trgovcem in vecjim naročnikom popust.

L. Luser-jev obliž za turiste.

Gotovo in hitro upli-
vajoče sredstvo proti
kurjim ošesom,
žuljem na pod-
platih, petah in
drugim trdim
prstnim
kože.

Dobiva se
v lekar-
nah.

L. Schwenk-a lekarna

1850 4 **Meldling-Dunaj.**

Pristen samo, če imata navod in obliž varstveno znamko in podpis, ki je tu zraven; torej naj se pazi in zavrne vse manj vredne ponaredbe.

Pristen v Ljubljani: J. Mayr, Mardetschlager, U. pl. Trnkoczy, G. Piccoli, L. Grecl; v Rudolfovcu S. pl. Sladovič, F. Haika; v Kamniku J. Močnik; v Celovcu A. Egger, W. Thurnwald, J. B. Brnabacher; v Brezjah A. Aichinger; v Trgu (na Koroškem) C. Menner; v Beljaku F. Scholz, Dr. E. Kumpf; v Gorici G. B. Pontoni; v Wolfenbergu A. Huth; v Kranju K. Savnik; v Radgoni C. E. Andrien; v Idriji Josip Wario; v Radovljici A. Roblek; v Celju K. Gola; v Crnomlju F. Haika.

Mala oznanila.

Pod Trnovo št. 2.

Veliko zalogo

Klobukov

16° priporoča

J. Soklič.

(1726)

Pod Trnovo št. 2.

Z najraznovrstnejšimi, štirikrat na dan svežimi, ukusnimi, zdravimi in slastnimi, v

slaščičarski in pekovski obrt

spadajočimi izdelki postreže točno tvrdka

Jakob Zalaznik

Stari trg št. 21. (1734)

Tu je dobiti vsak dan domačo potvico, vseh vrst kruh na vago, ržen kruh in prepečenec (Vanille-Zwieback).

A. KUNST

Ljubljana, Židovske ulice št. 4.

Velika zaloga obuval (1742)

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakersna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shrajujejo in zaznamujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vposlati.

Kavarna I. Lekan

(„Pri Virantu“)

na Sv. Jakoba trgu.

Podpisane se priporočam sl. občinstvu za obilen obisk moje kavarne ter zagotavljam dobre pijače ter točno postrežbo.

Z velespoštovanjem

Ivan Lekan,

kavarnar.

(1727)

J. Kunčič

naznanja gg. gostilničarjem in p. n. občinstvu, da se je preselil s svojo

izdelovalnico soda-vode

v lastno hišo

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 49

ter se priporoča za daljna naročila z opomnjo, da rabi vodo iz mestnega vodovoda, a v svoji filijali v Lescanah rabi vodo iz tekočega studenca nad cesto pri Bledu.

(1735)

Zunanja naročila se točno izvršé.

Prej **Albert Robida** Prej M. Učak M. Učak

v Ljubljani, Rožne ulice št. 3

izvršuje po najnižjih cenah

sobna slikarska dela

v vsakem slogu in ima tudi na blagovoljni ogled veliko zbirko najnovejših vzorcev. — Dela na deželi se vzprejemajo ob vsakem času. — Naročajo se dela lahko tudi pisemnim putem. (1743)

Prej **Alojz Erjavec** Prej J. Zor J. Zor

(1728) čevljarji mojster

v Ljubljani, Čevljarje ulice št. 3

priporoča se prečast. duhovščini in slav. občinstvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval, katera izvršuje cenó, pošteno in iz zanesljivo trpežnega usnja od najfineše do najprostejše oblike. Mere se shranjujejo. Vnanjim naročilom naj se blagovoljno pridene vzorec.

Sv. Petra cesta 74 J. Slavko Gärtner Škofje ulice 2

v Ljubljani, nasproti šentpeterski vojašnici

se priporoča

za naročevanje različnih vrst oblek

(1736) zagotavlja točno izvršbo.

Različne vzorce blaga ima na razpolago in vzorce dostavlja tudi na zahtevanje na dom. — Ker išče le mali dobitek pri nizkih cenah, se nadeja, da mu bodo obila naročila omogočila, vsem zahtevam č. naročnikov ustrezati.

Brata Eberl

Ljubljana, Frančiškanske ulice 4.

Pleskarska mojstra c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice.

Slikarja napisov, stavbinska in pohistvena pleskarja.

Tovarna za oljnate barve, lak in pokost. (1744)

Zaloga originalnega karbolina.

Mašoba za konjska kopita in usnje.

Fr. Kaiser

puškar v Ljubljani,

Šelenburgove ulice št. 6 (1729)

priporoča svojo veliko zalogo orožja za lov in osebno varnost, streljiva in potrebščin za lovce. Specializirane v ekspresnih puškah in ptičaricah, ki jih sam izdeluje.

Popravki se izvršujejo v moji delavnici.

Tapetniška kupčija OBREZA v Ljubljani, Šelenburgove ulice 1.

10 gld. samo stane pri meni su modroc na peresih (Feder-matratze) iz najboljšega blaga solidno narejen. Ne zamenjajte svojih kot najboljši znanih modrocev z onimi, kot jih tukajšnji mizarji nepopolnoma izvršene ponujajo. Zimnice od 17—30 gld.; divani, otomani, garniture in vsa tapetniška dela (1737) po najnižji ceni.

Največja zaloga elegantnih in močnih otročjih vozičkov od 6 gld. naprej do 25 gld.

Mehanik

(1745) **Ivan Škerl**

Opekarska cesta št. 16 v Ljubljani

izdeluje in popravlja

šivalne stroje in velocipele ter se priporoča p. n. občinstvu za izvrševanje v njegovo stroko spadajočih del in popravkov po najnižjih cenah. Vnanja naročila se točno izvršujejo.

IVAN URAN

Ljubljana, Gradisce št. 8, Igriske ulice št. 3

priporočata p. n. občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnih pečij in glinastih snovij kakor tudi štedilnikov

in vseh v to stroko spadajočih del po nizkih cenah. (1730)

Ivan Jax (1738)

Ljubljana, Dunajska cesta št. 13.

Tovarniška zaloga šivalnih strojev in velocipedov.

Ceniki zastoj in franko.

HENRIK KENDA

v Ljubljani.

Najbogatejša zaloga za šivilje.

(1746)

Ivanka Toni

(1731) v Vodmatu št. 3

priporoča p. n. občinstvu, zlasti gg. posestnikom konj in vozov, svojo

kovaško obrt

izdeluje vsa v to stroko spadajoča dela, posebno priporoča gg. hišnim posestnikom

vezi za stavbe

ter jamči za dobro delo in točno potrebo.

Anton Presker

Sv. Petra cesta št. 16 Ljubljana Sv. Petra cesta št. 16

priporoča svojo veliko zalogo

gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in po najnižjih cenah solidno in najhitreje izdelujejo. (1739)

ANTON KOŠIR

v Ljubljani, v Kolodvorskih ulicah št. 39, poleg juž. kolodvora

priporoča svojo zalogo izvršnih jermenov za stroje in jermena zašivati po nizkih cenah.

Kovčki „en gross“ gg. trgovcem po najnižjih tovarniških cenah. (1747)

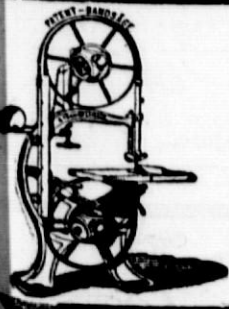
G. Tönnies

v Ljubljani.

Tovarna za stroje, železo in kovinilnice.

Izdeluje kot posebnost: vse vrste strojev za lesoreznilce in žage. (1732)

Prezname cele naprave in oskrbuje parostroje in kotle po najboljši sestavi, slučajno turbine in vodna kolesa.

Najnižje cene! Solidno blago!

Hugo Ihl

(1740)

trgovina

s suknenim, platnenim in manufakturnim blagom.

v Ljubljani, Pred škofijo št. 2.

Na debelo! Na drobno!

Ign. Fasching-a vdove

ključavničarstvo 1748

Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)

priporoča svojo bogato zalogo

štedilnih ognjišč

najprostejših, kakor tudi najnovejših, z žolto medjo ali mesingom montiranih za obklade s pečnicami ali kahlami. Popravljanja hitro in po ceni. Vnanja naročila se hitro izvršé.

Ustanovljeno leta 1847.

Tovarna pohištva

J. J. NAGLAS

Ljubljana, Turjaški trg št. 7 in Gospodske ulice (Knežji dvorec).

(1733)

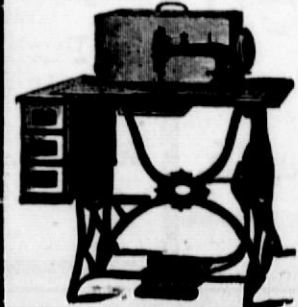
Fran Detter

Ljubljana, Stari trg števil. 1.

Prva in najstarejša zaloga šivalnih strojev.

Tu se tudi dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno pa priporočam svoje izvršne slamo-reznilce in mlatilnice, katere se dobivajo vzlic njih izbornosti cenó. (1741)

Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Svoji k svojim!

Kavarna

J. Kramar

Ljubljana (1749)

Dunajska cesta št. 5.

Za vsako mizo! Za vsako kuhinjo!

Praktičny
Kohoutek

MAGGI

HO POLÉVKOVÉMU KOŘENÍ
Usnadňuje velice užívání tohoto. Možnost
čistě a pohodlně i po kapkách je do polévky
přidávati.
K dostání ve všech obchodech, jež Maggiho
polévkové koření prodávají.

Učenec

(1949-3)

za trgovino z mnogovrstnim blagom se vzprejme pri
Ferd. Hlebš-u v Kranju.

Naznanilo.

V Zagorji pri Št. Petru je dokopati, ozi-
roma dovršiti 10 metrov globok vodnjak.
Istega je že 8 1/2 metra skopanega. — Kdor želi
delo prevzeti, naj se izvoli zgledati pri podpisnem
županstvu.

Županstvo v Zagorju pri Št. Petru
dné 16. februorja 1896.

(1957-3)

Mat Fatur, župan.

Kdor kašlja

vzemi slavno-
znanih in zmi-
rom zanesljivih (1429-17)

Kaiser-jevih prsnihih bonbonov.

Pomagajo gotovo pri kašlju, hripavosti,
prsne kataru in zastizenju.

Po mnogobrojnih spridevalih so priznani
za najboljšie in najcenejše.

V zavrtkih po 10 in 20 kr. prodajata jih Viljem
Mayer in M. Mardetschlager, lekarja v Ljub-
ljani, in Martin Petek v Veliki Nedelji.

Lekarna Trnkoczy, Dunaj, V.

Medicinalno olje iz kitovih jeter.

(Ribje olje.)

Priznana najbolje učinkujoče in pristne
vrste, vedno sveže v zalogi. St. klenica z na-
vodilom o porabi 60 kr., dvojna st. klenica
1 gld.; 12 malih steklenic 5 gld. 50 kr., 12
velikih steklenic 10 gld. (1721-3)

Dobiva se pri

Ubaldu pl. Trnkoczy-ju
lekarnarju v Ljubljani.

Pošilja se z obratno pošto.

Lekarna Trnkoczy v Gradci.

Praško domače mazilo

(1700)

iz lekarnice

b (4)

B. Fragner-ja v Pragi

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo,
katero obrani rane čiste in varuje vnetja in bolečine
manjša ter hladi. — V pusicah po 35 in 25 kr.
Po pošti 6 kr. več. Razpošilja se vsak dan.

Vsi deli embalaže imajo
zraven stoječo zakonito
deponovano varstveno
znamko.

Glavna zaloga:

B. Fragner, lekarna „pri črnem orlu“, v Pragi.

Maia stran, oget Spornere-jeve ulice 203.

Trgovski pomočnik

21 let star, zmožen slovenskega in nemškega jezika, želi
službo nastopiti. — Naslov pove upravnistvo „Sloven-
skega Naroda“. (1980-1)

Oslajena
Koeplin-ova

žitna
kava (1934)

jedini zaresni
kavini nadomestek
se od mnogih znamenitih zdravni-
kov slednjemu toplo priporoča.

L. Koestlin, Bregenc.

S čim naj se krmijo psi?

Lepe, zdrave in
čvrste pse
zredi samo, ako
se rabi

Fattinger-jeve

patentirane

kolače iz mesnih

vlakn za pse

(Fleischfaser-Hundekuchen)

za krmljenje. Pri-
poročajo jih vsi
živinozdravniki in kynologi. Odliko-
vani so bili ti kolači z zlatimi meda-
ljami. Prospekte in vzorce za posku-
njo pošilja gratis (1668-5)

Fattinger & Comp.

Dunaj, Wiedner Hauptstrasse 3.

V Ljubljani jih ima na prodaj Peter Lassnik.

Naznanilo.

Udaro podpisani

umetni in trgovski vrtnar v Ljubljani

priporoča p. n. občinstvu in častitim odjemateljem
svojo bogato zalogo

zelenadnih, travnih in cvet-
ličnih semen.

Priporoča se za izdelovanje

šopkov in vencev

s trakovi in napisi ali brez njih.

Nadalje priporoča mnogovrstne rastline za
nove vrste, kakor tudi mnogovrstne rastline
in cvetlice v loncih.

Vse v njegovo stroko spadajoče stvari se
po najnižjih cenah in po najnovejši fačoni
hitro izvrše.

Za mnogobrojna naročila prosi

z velespoštovanjem

(1762-7)

Alojzij Korsika.

Učenec

zmožen slovenščine in nemščine v govoru in pisavi
se tu takoj vzprejme.

Največja zaloga vsakovrstnih srebrnih, zlatih in stenskih ur.

Vedno lepa izbér najnovejših
srebrnih in zlatih verižic ter
različne srebrnine in zlatnine.

Popravila vzprejemam ter izvršujem točno
in vestno in jamčim za dobro in solidno delo.
Ceniki na zahtevanje brezplačno.

Fran Čuden

urar

(1965-2)

v Ljubljani, Mestni trg 25.

Glavno zastopstvo
za Kranjsko
svetovnoznane tovarne
Styria-koles
tvrdke

Iv. Puch in dr.
v Gradcu

kakor tudi slovite tovarne „Premier-koles“ in
zaloga več družih tovarn.

Mehanična delavnica tvrdke Iv. Puch-a v lastni
hiši na Poljanski cesti št. 31.

Cena koles je letos jako znižana in se dobivajo pnevmatični
bicikli od 120 gld. naprej.

Ilustrovani ceniki so na razpolaganje.

